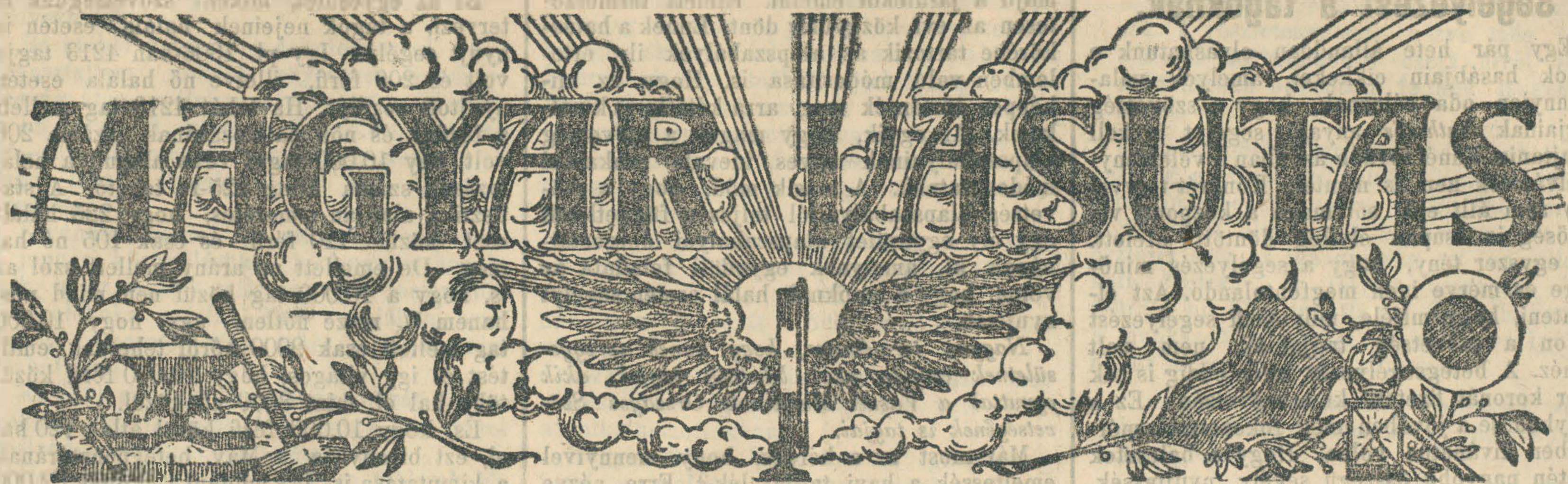

A VASUTI MUNKÁSOK ORSZÁGOS SZÖVETSÉGÉNEK HIVATALOS LAPJA.

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
Budapest, VII., Garay-utca 16. szám, II. emelet, 9,
ahová minden levél és küldemény címzendő.

Megjelenik
minden héten
pénteken.

Előfizetési árak:
Egy hóra — — — — — 0,80 kor. | Félévre — — — — — 4,00 kor.
Negyedévre — — — — — 2,40 " | Egyes szám — — — — — 0,20 "
A Szövetség tagjai díjtalanul kapják.

Dolgozzunk!

Teljes 25 hasábon, apró betűkkel szedve, adta ki nyomtatásban is a „Vasutas Szövetség” azt az emlékiratot, amelylyel újból szerencsét próbálnak a miniszternél. Most azután gondolkodóba esünk: Batthyányiék voltak azok, akik nagyban hirdették, milyen jó a fizetésrendezés s most kisl, hogy 25 nyomtatott hasábra terjednek a „sérelmek”.

Batthyányiék voltak azok, akik Kossuth Ferencel együtt azt hajtogatták, hogy a fizetésrendezést illetőleg továbbmenni nem lehet. S ma, pár hóval a fizetésrendezés után, megint csak Batthyányiék azok, akik a vasutasok helyzetét sérelmesnek tartják csupán azért, hogy a „Vasutas Szövetség” életét elhúzzák.

Hát ez a memorandum is csak annyit ér, mint a haldoklónál az éther-injekció. Felkelték az emlékiratot. Odafenn elteszik majd valamelyik ládájába. Batthyány ur egy pár hó után megsürgeti, egyszer, kétszer, háromszor, a sok sürgetés után azután kap valaki 3 havi szabadságot, amely idő talán elég lesz ahhoz, hogy a 25 hasábot átolvassa.

Mert így szokott ez lenni az emlékiratokkal. Eközben pedig a vasutasokat a remény tápiálja. Akkor azután jön a döntés. Ezt nem lehet megadni, azt nem lehet megadni s a vége: tömeges kilépés a szövetségből.

Azt azonban korántsem akarjuk állítani, hogy csupán az elégtelenség lépnek ki ilyenkor, mert a „szövetség nem csinál semmit”. Dehogyan! Azokból is kilép egy egész sereg, akik megelégedtek a rendezéssel, úgy okoskodván, hogy „minek most már a szövetség, ugyis megkaptunk mindent”.

Ez a sorsa azoknak a szövetségeknek, amelyek nem osztályharc alapján állanak,

Már most lássuk csak, mi van a „Vasutas Szövetség” 25 hasábos memorandumában a munkásokról? **Semmi.** Végiglapoztuk, átböngésztük az egészet. Elmosolyogtunk a bevezető- és zárórész férfiatlan stílusán.

Kerestük azt a részt, amelyben a *műhelymunkásokról van említés téve. Nyoma sincs.* Utánna néztünk, mi kívánni valója van az emlékiratnak a pályamunkásokat illetőleg. **Éppen semmi.** A raktári, szertári, fűtő-

házi munkásokról egy szó nem sok, de annyi említés sincs az emlékiratban.

Negyvenezer vasutasmunkás Batthyányi uréknak csak hekuba. Ezeknek érdekében nincs mit kérniük. Hanem azért ütik a nagy dobot. Csődíteniék befelé a szövetségükbe a munkásságot, ha — lehetne.

Iratnak is vezércikket a gróf urral, hogy „serényen dolgozik munkásügyi bizottságunk”. Hogy miben áll ez a munka, arról fogalmat nyújt az a levél, amelyet egy jelenleg is vezető embere a szentkoronás szövetségnek hozzánk juttatott:

„... Higyjék el, néha magam is restellem az eseményeket. Néha magam is érzem, hogy mi, akik a vasutasok fúzióját emlegetjük, bizony-bizony meg nem engedett fegyverekkel küzdünk. S konstátálom, hogy ennek oka csupán egyesek „döntő” szavában rejlik.

Engedjük el a neveket, elég az hozzá, hogy *csakis* ezek munkája mindaz, amit önök általánosan a „szentek” rovására írnak. Ezeknek a „döntő” szavu embereknek „szemje” volt a munkásügyi bizottságoknak megalakítása is.

Ezek agyában fogamzott meg, hogy miniszteri protekcióval kell ezt nyelbe ütni. Fel is irtak a miniszterhez. Azt mondották, a szentkoronás szövetségben megalakult a munkásügyi bizottság. Most már csak munkások kellenének. Ez okból a miniszter legmesszebbmenő erkölcsi támogatását kérik, mert ők ki akarják ragadni a vasuti munkásságot a szociáldemokraták karmai közül. Hazafiakat akarunk belőlük nevelni.

Ennélfogva a szolgálati főnökök utasíttassanak a legmesszebbmenő erkölcsi támogatásra...”

Ez a levél élénken bizonyítja, mit tudnak a szentek. Bennük ma is csak az tartja a lelket, hogy a főnökök presszionálják alantasaikat a szövetségbe belépni, bentmaradni.

Ezt a pressziót most hivatalosan elrendelni kérik. Hát csak kérjék. De megjegyezzük, hogy akár milyen alázatos hangu lehet ez a beadvány, mégis határtalan sértést foglal magában akkor, amidőn feltételezi valakiről, hogy a pragmatika 45. §-ának 6-ik bekezdését a szentek kedvéért meg fogja szegni.

Már csupán ezért is megérdemlik a szentek, hogy a miniszter fejükhöz vágja ezt a kérvénynek nevezett irka-firkát, amelynek sorsát előre is sejtjük.

Az öntudatos vasuti munkásság minden

szolgálati főkönségi támogatás nélkül is előbbre tudja vinni majd sorsát. Ha a főnökségek ebben a munkában támogatni akarják a munkásságot, alkalom nyílik erre, a szentkoronás munkásügyi bizottságok keretein kívül is. Erre a célra alakította a Máv. a műhelyi munkás-bizottságokat, amelyeknek elnökei az egyes műhelyek főnökei. *Tessék itten megmutatni a szolgálati főnököknek, mit akarnak a munkásaik érdekében tenni.*

Mihelyest összeülnek eme bizottságok, a munkásság egyértelműleg beterjeszti majd a 9 órai munkaidőről, a szombat délutáni munkarövidítésről és az automatikus béremelésről szóló határozatait.

S ezeknél a határozatoknál, amelyek maguk a Máv. által életbeléptetett műhelyi bizottságok által hozatnak, nem mondhatja a felsőbbbség, miként Batthyányék emlékiratára, hogy ez is „külső befolyás”. A műhelyi munkás-bizottságok határozata nem emlékirat, amelyet sutba lehet dobni. Ezek az egész Máv. munkásság által hangoztatott jogos és méltányos követelések.

Nem akarjuk e helyen a 9 órai munkaidő szükségét megokolni. Nem akarunk rámutatni, hogy a mindinkább terjedő vasárnapi munkaszünet még a bevásárlásokat is megnehezíti, s hogy éppen ezért szükséges a szombat délutáni munkaidő rövidítés. *De valamennyi-nél fontosabb az automatikus béremelés.* Tessék megállapítani, hogy bizonyos idő után a munkabér magától emelkedjék.

El kell venni a főnökség ama jogát, hogy kénye-kedve szerint, annak és akkor adjon béremelést, akinek és amikor tetszik. Ha az automatikus béremelkedés életbe lép, nem akad egyetlen egy a szentek által nevelt vasutas sem, aki besugója legyen a főnökségnél társainak, mert tudja, hogy a főnökségnek nem áll módjában 10—20 fillér bérjavítással jutalmazni judási szerepét.

Ezeket a kérdéseket megoldják majd a munkások Batthyányék nélkül is s ezt illetőleg dolgoznak is erősen. S mindamellett nem verik a mellüket, hogy „dolgozzunk” hanem szerényen adják egymásnak tovább a szót: „dolgozzunk”. Nem egy z-vel, hanem két z-vel! S ez az egy apró betű jellemzi legjobban a szentek és az öntudatos vasutasok munkálkodását.

Segélyezést a tagoknak.

Egy pár hete állandóan olvashatunk e lapok hasábjain cikkeket, amelyek valamennyien oda céloznak, hogy a szövetség tagjainak *hathatós* anyagi segélyt is kell nyújtania. Ennél tovább azonban a véleménynyilvánítók nem is mentek. Konkrét tervvel egy sem állt elő, sőt maga a központi vezetőség is csupán elvileg döntött⁰ afelett. Az egyszer tény, hogy a segélyezés minősége és mérve igen megfontolandó. Azt eldönteni, hogy miféle, milyennemű segélyezést adjon a szövetség tagjainak, nem volt nehéz. A betegsegélyezés terén eddig is sok ezer koronát fizetett ki a szövetség. Ez a ténykedése a jövőben még fokozottabb mértékben kívánatos volna. Hogy a balesetek esetén nagyobb összegű segély nyújtassék, mint eddig történt, már azért sem volna kivihető, mivel a balesetek között javarészt olyanok is fordulnak elő, amelyek oly kevésbé súlyosak, hogy balesetnek nem is tekinthetők. De másrészt a tagoknak csak elenyészően csekély hányadát éri baleset, s a többire semmiképp sem volna kecsegtető a baleseti segély. Igen helyesen cselekedett a központi vezetőség, amidőn a tagokat halálózási segélyben részesíteni kimondotta.

Az a kérdés azonban, hogy a mai járulékokból *hathatós segély* nyújtható-e? Semmi körülmények között sem. Tessék csak tekintetbe venni, hogy a 60 filléres járulékokból a központba minden egyes tag után csupán a 80%, azaz 48 fillér érkezik be, amelyből az illető tag havi 4—5 lappéldányát, az agitációt, az adminisztrációs költségeket és a rendkívüli segélyeket is fedezni kell. Ebből a járulékból olyan segélyt nyújtani, amely a hátramaradottnak csakugyan segítene a helyzetükön, lehetetlenség nyújtani.

A szövetség tagjainak tehát meg kell barátkozniuk ama gondolattal, hogy a tagsági járulékokat emelni kell, ennek fejében azonban méltán megkövetelhetik, hogy halálózás esetén a szövetség *hathatós* segédkezet nyújtson a pillanatnyi nyomor leküzdéséhez.

Első feltétel a *gyors segély*. Mihelyst okiratilag bebizonyult, hogy a halál tényleg beállt, a segély nyomban folyósítandó volna. Hogy azután ez a segély mekkora legyen, az attól függ, hogy mennyivel lehet

majd a járulékot emelni. Efelett természetesen az évi közgyűlés dönt. Ennek a hatáskörébe tartozik az alapszabályok ily értelemben való módosítása is. Hogy ez miképpen történjék meg, arra kétféle ut kínálkozik. Az egyik, hogy maguk a szövetség alapszabályainak egyes idevaló szakaszai módosíttatnak. A másik mód, hogy a szövetség alapszabályaitól teljesen függetlenül egy oly egyesület alapszabályai dolgoztathatnak ki, amelynek egyedüli feladata az volna, hogy a tagoknak halál esetén segélyt nyújtson.

Nagyon természetes, hogy ennek az egyesületnek csupán azok lehetnek tagjai, akik egyúttal a Vasuti Munkások Országos Szövetségének is tagjai.

Már most az a kérdés, hogy mennyivel emeltessek a havi tagjárulék? Erre nézve mintaképül szolgálhat a Rudolf trónörökös egyesület, amelynek azonban csupán *kinevezettek* lehetnek tagjai. Ez az egyesület 4 kor. 60 fill. havi járulék mellett 1000 korona halálózási segélyt nyújt. A járulék tehát oly magas, hogy a vasuti munkásság erre semmi körülmények között sem képes.

De vegyük példának, hogy a szövetség a tagokat átlag 100 korona halálózási segélyben akarná részesíteni. Ez éppen egy tizedrésze az 1000 koronának, következésképpen a 4 kor. 60 filléres járuléknak is csupán egy tizede volna szedhető, vagyis *46 fillér*. Azonban még ez is magas járulék a mai keresetekhez viszonyítva, mégis lekerekítjük ezt az összeget 40 fillérre és nézzük, milyen segélyt lehetne nyújtani az esetben, ha a tagjárulék havi 40 fillérrel emeltetnék? Vegyünk alapul 10.000 fizető tagot. Ezek mindegyike halálózási járulék címén havi 40 fillért fizet be, vagyis egy év alatt 4 kor. 80 fillért, az egész évben tehát 20 fillérrel többet, mint a Rudolf trónörökös-egyeslet tagjai egy hó alatt.

Tízezer tag egész évi járuléka tehát 48 ezer koronát tenne ki. Ennek az összegnek java része halálózási segélyekre fordítható. Hát hogy mekkora lehet a segély, azt megállapítani, első sorban ismernünk kell a halálózás mérvét a vasutasok között. És ezt illetőleg jó szolgálatot tesz a Rudolf trónörökös-egyesület ama kimutatása, amelynek alapján 32 évre visszamenőleg kimutatható, hogy 10.000 vasutas közül hány hal meg.

Ez az egyesület, miként szövetségünk is tervezi, a tagok nejeinek halála esetén is nyújt segélyt. Így pl. 1906-ban 4213 tagja volt és 206 férfi, illetve nő halála esetén nyújtott segélyt. Ha tehát 4213 tag mellett a férfiak és nők halálózásának száma 206 volt, úgy 10.000 tagot véve alapul, a halálózások száma átlag 225-re tehető. A statisztika alapján ismeretes, hogy 225 halálozás közül 120 férfi és csak 105 nő hal meg. De emellett az arány mellett szól az is, hogy a 10.000 tag közül nem mind nő, hanem $\frac{1}{5}$ része nőtlén, úgy hogy 10.000 tag mellett csak 2000 nőről tehetünk említést és így világos, hogy 10.000 férfi közül több hal el, mint 8000 nő közül.

És, hogy 10.000 férfi közül átlag 120 hal el, ezt bizonyítja a Máv. betegpénztárának a kimutatása is. Így például 1906-ban 82.000 betegpénztári tag közül 117 tag halt meg.

Tisztában lehetünk tehát azzal, hogy a szövetségnek évente legalább is 120 férfitag és majdnem ugyanennyi nő után kell majd halálózási segélyt kifizetnie.

Csakhow gondolni kell ám az olyan évekre, amikor a halálózás nagyobb. A Rudolf-trónörökös egyesület múlt évi halálózási aránya még igen kedvező. De voltak olyan évei is, mint például 1892, amikor 1235 tag között 43 halálózás történt, vagyis *10.000 tag közül* 348 halt el. Még arra is tekintettel kell lenni, hogy a befolyt járulékok egy része tőkésítették előre nem látható események (például járványok) esetére. Szó sem lehet tehát arról, hogy a teljes bevétel vétessék alapul a segélyezések nagyságának megállapításánál.

Ha évente 8000 korona csatoltatnék az alaptőkéhez, ez esetben 40.000 korona kerülhet kiosztásra, s miután a legrosszabb esetben is csak 350 haláleset után kell 40.000 koronát kifizetni, tehát egy-egy halálesetre 100 koronán felül jut.

Száz koronára tehető tehát az átlagos halálózási segély.

Most azután e körül az összeg körül történhetnek a variációk. Száz koronán aluli segélyt lehet nyújtani ama tagoknak, akik csupán 2—5 éves tagjai a szövetségnek, ellenben 100 koronán felüli segélyt kell nyújtani a régebbi tagoknak. Kívánatos, hogy mentül régebbi tagja valaki a szövetségnek, annál magasabb segélyre tarthasson

A XX-ik század.

Mig a többi előző századokat gnómkká törpítette az emberiség, a XX-ik századot hermelin köntösbe öltöztetve királyfivá ütötte avató pálcájával.

Hányszor, de hányszor halljuk az emberek ajkairól: „hja, ma már a XX-ik században élünk!” „Hja, az már a múlt században volt” és így tovább.

Nagyméltóságú XX-ik század! Legkegyelmesebb Mindenség Ura! (Ha kicsiny volna a titulus, engedj meg, nincs szótáramban nagyobb.)

Amidőn Rólad zengek, érzem az én törpességemet, érzem, hogy hitvány rothadó kukac vagyok én is, habár *ember* a nevem!

És látod, mégis perbe szállok Veled. Vele, ki csak a technika terén emelkedtél egy fejjel nagyobbra századtársaid felett!

Hermelin, királyi köntösödet letétem rólad, pörére vetköztetlek, hogy lássa mindenki, miszerint a hermelin alatt fekélyektől borított undok test vagyok. Hogy girhes, ezer meg ezer helyen szuette a tagod. A múlt századok minden bűne tagodra van tetoválva váladék övezte betűivel: *Háboru. Nyomor. Rabszolgaság. Militarizmus. Klerikalizmus. Oszdályuralom.* stb. stb., hogy te sem vagy különb amazoknál.

A kiváltságos ezrek dicsőíthetnek, de mi, dolgozó milliók utálunk, undorodunk téled és cseppet sem vagyunk elragadtatva szent-séges Neved hallatára.

Oh, ne álmétkodj, ne tátsd a szádat hülye, bamba módra! Avagy nem érted talán, vagy fáj neked ez a beszéd?!

Fáj, ugy-e? De lásd... lásd nekünk is fáj, fáj, hogy dicső uralkodásod alatt csak ezrek élnek, milliók és milliók az igavonó jószágna is baromibb életet élni csufoskodnak.

... Látom... már látom arcodról, untat a beszédem, tényeket, példákat akarsz hallani; jó, jer velen. Hatalmas épület-koloszszusba vezetlek, ahol a dübörgő gépek zakatolnak, ahol az acélról is a finom kés nyomán épp úgy hull, hull a forgács, akár csak a fáról. Ahol a szerszámgépek, hajtóművek garadája hirdeti, dicsőíti a te nagy... nagy szentséges nevedet. Alkotásodat kellő tiszteletben is tartjuk, ha fáj valamely tagja, rögtön hivatjuk doktorát, a szerszámlakatos, minden héteu szombaton, megtisztogatjuk petroleumfürdőben s ha *kitisztálkodott*, akár csak egy megfürösztölt baba, olyan ékes, olyan szép!... Még gügyög is hozánk, mondván: Köszönöm... köszönöm.

... No de nem szabad elérzékenyülnöm, mert most alkotásod kezelőiről, a munkásról leszen szó, ha ugyan géped mellett ennyire leereszkszel.

Csak egy-két — hogy is mondjam? — embert mutatok be. Ez itt Duródi Ambris, ámbár ez nem lényeges, lehetne Turódi vagy Furódi is. Bárca száma? ... no az is mellesleges; amit róla elmondok, vonatkozható bármelyikre is. Hiszen a mi sorsunk olyan egyforma. Tehát Duródi 60-as kinézésével még csak 40-es. Valamikor, amikor még nem kértek egy szobának csufolt lyukért s konyháért 360—400 koronát, a városban lakott, most pedig kinent falura: *jó levegőre*, mög hát az „árénda” is kevesebb! A jó levegővel bőségesen is táplálkozik a fami-

lia, mely — mint általában minden munháznál — *tekintélyes*. Nem is fáj a Militarizmus feje! Annál inkább fáj azonban a Duródi uramé, mert amint láthatja Kegyelmességed, a füstöt itt baltával lehet vágni. (No ugy-e, Nagyméltóságod is köhög már.) Talán kifordulnánk. Így la! Óh be jó idekűnn! Tehát hol is hagytam el? Duródi, igen Duródi, nagyon szorgalmas ember, korán kel, későn fekszik. Reggel 4 órakor már talpon kell lennie, hogy az első *cuggal* beérhessen, este meg az utolsó „*cug*” folyósóján, fékbodéjában vagy *tetején* gubbanzkodva úgy 8 órakor ér haza övéihez a „*jó levegőre*”. A gyerekek — miután Ambris feje este mindig fájni szokott — a csendesség mián sorba elcsúcsultak már. Ő sincs soká fenn, csak addig, mig a déli maradékot bekebelezi. Ezalatt az asszony elmondja a napi eseményeket, melyek leginkább a gyerekek körül kulminálnak. Mire az ötödikre vagy hatodikra kerül a sor, Ambris már bóbiskolva hallgatja, szerencséjére a kis Pistinek, mert bizonyára verést *ígérne* neki.

Igy aztán minden nap megmenekül egyegy.

Az „anyjuk” is fáradt lévén a mindennapi főzéstől, mosástól, pesztrálástól, a kölcsönös „feküdjünk le” után elszunyadnak az Urban, hogy — másnap újra kezdjék.

Hogy mikor élnek ezek az emberek, azt kérdi Nagyméltóságod XX-ik század Uram? Az Ön dicsőségére, — megnyugodván a szentírás szavaiban, amely szerint türoké és szenvedőké a mennyeknek országa — *sem-mikor!* ... *Innomina*ta.

igényt, viszont 2 éven aluli tagok nem segíeyezhetők.

Ez utóbbi nézetem indokolom azzal, hogy tapasztaltam, miként egyeseket 6 hónapi tagság után segélyben részesítettünk. Fizettek 6 hó alatt 3 korona 60 fillért, kaptak 15—20—30 korona segélyt és megszűntek tagok lenni. Ennek elejét kell venni a jövőben.

Kíváncsok volna, ha az egyes csoportok a januári közgyűlésükön határozatot hoznának, hogy tagjaik mily mérvben hajlandók a járulékokat emelni. Mert valójában, csak ennek ismerete után lehet a segélyezést szabályozni.

Enélkül minden csak tapogatózás. A tagoknak nyilatkozniok kell, hogy mennyivel hajlandók a járulékot felemelni.

Husz, harminc vagy negyven fillérrel. És ettől függ minden. — szs. —

SZEMLE.

Óvás!

A „Vasutas Szövetség” átiratilag szólítgatja fel az egyes csoportokat az egyesülésre, azonban ily értelmű felszólítást a központi vezetőséghez nem intézett.

Ezeket az átiratokat még válaszra sem kell méltatni.

Szabadkán oly módon akarták a munkásokat befogni, hogy a Máv. altiszti kör feloszlani volt hajlandó, ha a munkásság velük együtt belép a szentkoronások közé.

Pécsről a következőket írják nekünk:

A szentkoronások, mint már több esetben is megtették, egy, az ő központjukból vett átirat alapján felszólítottak minket a velük való csatlakozásra, mi azonban, mint mindig, úgy most is, elutasítottuk és utasítottuk őket, hogy lépjen az ő központjuk a mienkkel e tekintetben érintkezésbe.

Deesen közös helyiség bérlésére akarták rábírní a munkásságot.

Minden ilyen kísérletet jó lesz visszaverni.

Az éhesek.

Fenti jelzővel illeti a munkásság azokat a munkásokat, akik egyrészt agyondolgozzák magukat, másrészt pedig a behizelgés minden fegyverét kihasználva, arra törekednek, hogy maguknak kaparintsanak minden munkát, ami sok pénzt hoz a konyhára, nem törődve társaikkal, hogy azoknak lesz-e keresetük vagy sem.

Az „éhesek” különösen az akkordmunkások között találhatók fel nagy számban s jellemző, hogy ezek képezik rendszerint a műhelyek denuncians gárdáját.

Ezért van azután, hogy ezek soron kívül részesülnek napibér javításokban és ezért keresnek ezek kétannyi akkordot, mint a többi munkások.

De nemcsak a műhelymunkások között találhatók fel az „éhes Jánosok”. Nézzünk csak kissé szét például a keleti műszakban, ott is rábukkanunk az éhesekre. Hogy kik azok? Most az egyszer nem munkások, hanem ezüstszinóros, két csillagos altisztek, akiknek rendes évi fizetésük van, de ez nem tartja őket vissza attól, hogy sokkal nyomorultabb viszonyok között tengődő embertársaik szájából kivegyék a falat kenyert.

Igen! Ezt cselekszik meg Pázler és Földi főlámpakezelők, valamint Német Ferenc főkocsitisztító.

Ugyanis ezek az urak már körülbelül 15 éve, hogy tartalékba vannak beosztva mint kocsikísérők. A 15 év alatt egyszer sem voltak arra kaphatók, hogy hálókocsikíséretet elvállaljanak, mert ezért csak 5-96 korona volt a napibér. Ők csak akkor utaztak, amidőn az elnökgazgató, a kereskedelmi vagy belügyminiszter kocsiját kellett kísérni, természetesen busás kiküldetés fejében.

Mióta azonban a fizetésrendezésből kifolyólag az órapénz jött a kilométer-kereset helyébe és ezzel lehetővé vált a hálókocsi kísérőknek egy utnál (2 éjjel 1 nap) 18 koronát megkeresni, azóta a három urnak az irigység nem hagyott nyugtot és addig jártak könyörögni a főnökhöz, amíg ez, hogy szabaduljon tőlük, megengedte nekik a hálókocsikísérést.

Ezzel azután elvették azoknak a kisebb embereknek a keresetét, akik akkor is utaztak, amidőn Pázler, Földi és Német uraknak nem derogált a 5-96 koronáért való utazás.

Bizony az ilyen eljárás nem erősíti meg a többség igazságosságában való hitet az alkalmazottakban.

Nagyon üdvös lenne, ha az igazgatóság kissé a mélyére tekintene ennek a dolognak, amelyre különben még visszatérünk.

Csinadratta bumm, bumm!

Tessék besétálni, csak öt krajcár a belépti díj.

Kartársak!

Örömmel hozzuk tudomásukra, hogy a félegyházaszegedi vonal, melyet a „Szövetség” eszményének megszületése idején mi már szerveztünk a szegedi kerülettől hozzánk csatoltatott.

Ujból felkeressük tehát Önöket, hogy tömörüljenek a „Vasutas Szövetség” kecskeméti kerülete szászalja alá, melyre a „Szabadság, Egyenlőség, Testvériség” szent eszméi vannak felírva, programunk pedig tagtársaink erkölcsi és anyagi támogatása.

Dacára kerületünk csekély taglétszámának már is sok támogatást, jogi tanácsot, díjmentes ügyvédi képviseletet, pénz-alapunkból segélyt stb. nyújtottunk szükségben szenvedő tagtársainknak.

Támogassanak tehát belépésük által midőn is létszámunk felemelkedne és jótéteményeinket nagyban gyakorolhatnánk, jóléti intézményeink megteremthetnénk: *szertészvágókák* nagyobbitanánk, háztartási szükségleteink fedezésére fogyasztási szövetkezetet *létesítenénk*, hol az árakat *legalább 15%-kal* olcsóbban szereznénk be stb. Jogtanácsadói állás felállítása Kecskeméten folyamatban van. A szellemi életet illetően könyvtárunk díjmentesen áll a tagok rendelkezésére, kerületi lap megindítására tárgyalást folytatunk a nyomdával. Ami pedig a legfontosabb kérdést, a fizetésrendezést illeti, ismerjük a sérelmeket, tudjuk, hogy mentül kisebb ezen nagy testület „Máv.” tagja — annál nagyobb a sebe. — Felhívunk a központi vezetőségünkhöz, hogy keressék meg felsőbb hatóságunk, hogy sérelmeink sürgősen orvosoltassanak.

Lépjenek be tehát, hogy mindannyian egyik legyünk, mert csakis úgy érhetjük el boldogulásunk.

Az állomásfőnök és pályafelvigyázó urakat pedig tisztelettel kérjük a „Szövetség” eszményének a terjesztésére, a belépési nyilatkozat aláírására és a beíratási díjakkal (1 kor. bélyegben) együtt való szíves beküldésére. (Cím: Állomásfőnök Kecskemét, hivatalos levelezés.)

Igaz magyar vasutas mind belép a „Vasutas Szövetségbe”.

Kecskemét, 1907. évi november hó.

Tisztelettel

A magyar szent korona országainak
vasutas szövetsége
kecskeméti kerülete

Bulin s. k.
titkár.

Kasztner Ede s. k.
kerületi elnök.

Aki ezek után sem áll kötélnek, az igazán nem érdemli meg, hogy érette a nagy dobót verjék.

Ujabb szentkoronás hazugság.

A „Vasutas Szövetség” e heti száma ezt írja:

A M. Á. V. a műhelyi munkásokért. A Szövetség kebelében működő munkásbizottság szóvá tette a Máv. költségvetésében felvett s a munkások rendkívüli segélyére fordítandó összeg hovaforrását. Mint értesülünk, az igazgatóság tudomást szerezvén erről a tárgyalásról, már is intézkedett, hogy a rendelkezésre álló összeg, mintegy huszezer korona, a kará-

csonyi ünnepekre méltányosan szétosztás-sék. A részleteket erre nézve még nem sikerült megtudnunk s ezért erről jövő számunkban bővebben fogunk megemlékezni.

Szemenszedett hazugság, hogy az igazgatóság a szent szövetség kezdeményezésére intézkedett volna a 20.000 korona szétosztását illetően. Évek hosszú sora óta osztotta szét az igazgatóság ezt az állami költségvetésbe is felvett összeget. Már február hó 6-án tudatta ezt Kossuth Ferenc a munkás-szövetséggel. Szóval-szóra így irt akkor a kereskedelmi miniszter:

„A műhelyi munkások rendkívüli segélyezésére 20.000 koronát ... vettem fel a költségvetésbe.”

Hát hol itt a szentek műve? Ha csak ott nem, hogy a saját embereiknek akarták a 20.000 koronát kicsikarni.

Csak hogy az igazgatóság értesült erről és értésére adta a gróf uréknak, hogy a 20.000 koronát méltányosan fogja szétosztani. És ez a „méltányos” szó nagyon lelohasztotta a szentek kilátásait.

A szociáldemokrata duma-képviselők póre.

A második дума (képviselőház) tudvalevőleg forradalmi eszmékkel volt telítve. A képviselők nagy része engesztelhetetlen gyűlölettel viseltetett a cári önkényuralom ellen.

A cári kormány el akarta tenni láb alól a forradalmi szocialista képviselőket, hogy szabadon követhesse el továbbra is a legnagyobb gazságokat.

Hogy célját elérhesse a kormány, összeküvés vádját emelte a szociáldemokrata képviselők nagy része ellen és követelte a dumától a kiadatásukat, hogy a vérbíróság elé állíthassa őket.

A дума hű maradt a forradalmi eszmékhez, amelynek létét köszönhette és nem adta ki a képviselőket.

Ezért lakolnia kellett. Ágyu- és szuronyerdő között oszlatta fel a kormány a dumát és mindjárt véghezvitte gaz tervét.

Az idejekorán el nem menekült duma-képviselők börtönbe és onnét a bíróság elé kerültek.

A mult hét folyamán kezdődött meg a tárgyalás, amelynek kimenetele megítélhető ama körülményből, hogy a nyilvánosságot onnét kizárták.

Ez a tény fellázította minden becsületes emberben a vért. A tárgyalás napján több városban általános sztrájkot rendeztek, amelyhez a polgárság is nagy számban csatlakozott.

Péterváron 75.000 munkás és körülbelül **25.000 áták sztrájkolt.** A lapok nagy része nem jelent meg. Az egyetemet **katonaság** veszi körül.

Moszkvában 35 gyárban szüntették be a munkát. Több más nagyobb városban, itt-ott a vasuton is, sztrájkolnak a munkások.

Mindezek az események azonban nem fogják visszariasztani a gyilkosok kormányát attól, hogy néhányat a volt képviselők közül a hóhér kezére ne adjon.

A vérbíróság ítel.

Oroszországban rettenetes harc folyik évek óta, a szabadságot szomjuhozó nép és a cári önkényuralom között.

A halált megvető hősiesség küzdelem mind nagyobb tömegek lelkében kelt szimpátiát és vezeti őket a szabadságharcosok táborába.

A szabadság után sóvárgó vágy behatolt gunyhóba-palotába egyaránt. Behatolt a kasszárnyak rabjainak szívébe is, akik — mint emlékeztetés — egyes városokban nyílt felkelést rendeztek, hogy diadalra vigyék az elnyomott népek ügyét.

A katonaság forradalma azonban levertett: az ágyuk és gépfegyverek borzalmas pusztítást vittek véghez a szabadsághős katonák soraiban.

Az áldozatok nagy száma nem elégítette ki a véreskező cári kormányt.

Az elfogott katonák százait állította még a puskacsövek elé, amelyet a testvérekeik irányítottak. Hétről-hétre jönnek a hírek, hogy majd itt, majd amott ítéltek halálra a forradalmár katonákat.

Wladivosztokban csoportokba osztják azokat, akik a felkelésben résztvettek és az így beosztott katonák felett hozzák meg a hiénaérzelmű hadbírák vérlázító ítéleteiket.

Ujabban a második csoportba osztottak kerültek a vérbírók elé, amely a következőleg ítélte fölöttük:

A katonai törvényszék 21 matrózt halálra, 21-et örökös kényszermunkára és 6-ot elzárásra ítélte. Két hadnagyot összes jogaik elvesztésére és három, illetve egy évi elzárásra ítélte.

Minden szabadságszerető ember őrizze meg szívében azok emlékét, akik az emberiség ügyének igaz harcosai voltak és annak ügyéért vértanu halált haltak.

A géptisztítók.

A keleti pályaudvar géptisztítóiról szól az ének, akik számszerint csak 25-en vannak s talán éppen ezért részesítik őket a többiekénél mostohább elbánásban.

Ezzel nem akarjuk azt mondani, hogy feléjük sem néznek, óh ellenkezőleg: akárhányszor valami munka elvégzésére emberre van szükség, rögtön a mozdonytisztítók sorából szedik ezeket elő. Sok haszontalan átrakódási munkát kell végezniök, amelyre úgy sem volna szükség s csupán csak arra jók, hogy számukat még így is kevesbitsék.

Néha csak 8—10 embert lehet együtt találni, a többi széthordták. Kit erre, kit amarra. Ilyen körülmények között nem is csoda, ha 16-os százalékot fizetnek részükre, bárha 50-es százalékot biztosítottak nekik.

Csak az a különös, hogy ha 16 százalékot keresnek, miért fog le a főnökség az akkord fejében 1—1 koronát naponként, ha valamelyikök megbetegszik?

Olyan százalékot, amely napi 1 koronával volna egyenlő, még eddig nem is kaptak. Természetes, hogy nehéz helyzetükön javítandó, az üzletvezetőséghez fordultak.

Remélhetőleg a jogos követeléseket ott is meghallgatják.

Munkástársak!

Mindenütt, ahol megfordultok követeljétek a Népszavát.

Baksisrendszer a Máv.-nál.

A lepauszálzott koalíciós lapok állandóan rémmeséket írnak a vasutasok fegyelmetlenségéről és kétségbeesetten jajveszékelnék, hogy ebből kifolyólag magára a vasutintézetre, valamint az ország közgazdasági érdekeire mily óriási anyagi és erkölcsi kár haramlik.

Ezen buta rémmeséket oly sűrűn olvassuk a pauszálós lapokban, hogy ha azok forrását nem ismerjük és nem volnánk közvetlen tapasztalataink révén azok hazug voltáról meggyőződve, a pauszálépacsirták szuggeszciójának hatása alatt már magunk is hinni kezdenénk bennük.

Ha a lecafolhatatlan tények egész sorozata minden kétséget kizáró módon nem bizonyítaná, el sem hinnők, hogy akadjanak oly sajtóorganumok, melyek kisebb vagy nagyobb összegű pauszálék ellenébe bizonyos érdekkörök szolgálatába szegődve arra

vetemednek, hogy hazug híreknek rendszeres terjesztésével a vasutasokat — de természetesen mindig csak a *dolgozó kismembereket* — a nagyközönség előtt gyűlöltté tegyék.

Erre bizonyos köröknek főképp azért van szükségük, hogy a már igazán züllött állapotokért annál könnyebben a kisrangu személyzetre háríthassák a teljes felelősséget és hogy a nagyközönség figyelme az igazi okokról eltereltesse.

Waggonhiány és a személyzet indolenciája — ezek a szinte már mindennapi szokássá vált frázisok, melyekkel a züllés igazi okait leplezni óhajtják, de nagybölcsen hallgatnak annak igazi okairól, nehogy a zavarosba halászók cirkulusai valahogy megzavartassanak.

Most, midőn az állítólag mindent purifikáló kormány van uralmon, joggal elvárhattuk volna, hogy a purifikálás — elismerjük — nehéz munkáját a Máv.-nál legalább is megkezdjék.

Ha valahol, úgy itt volna szükség egy alapos tisztogatásra annál is inkább, mert ha ezzel még soká késnek, a Máv. csődje elkerülhetetlen.

Jelen cikk keretében a visszaélések, mulasztások és egyéb panamak részletes felsorolását mellőzve, csak arra mutatunk rá, hogy a Máv.-nál a régi szabadelvű uralom által inaugurált baksisrendszer, mintegy kigunyolására az azt a multban mindenkor hevesen támadó jelenlegi parlamenti többségnek, még ma is a legszemérméletlenebb módon divik.

Lehetetlen, hogy az ország közgazdasági érdekeit oly nagyon szíven viselő kereskedelmi kormány ezen visszaélésekről, ne tudjon. Hisz csak a közelmúltban erőszakolták keresztül a parlamentben a pragmatikának gunyolt rabszolgatörvényt, melynek egyik szakasza az alkalmazottaknak ajándékok elfogadását megengedi, ezzel a minden alkalommal a legkiméletelelenebb támadásoknak kitett szabadelvű uralom idejében nyitán szigorúan tiltott, bár hallgatagon türt, baksisrendszernek mintegy törvényes színezetet adva.

Jól tudjuk, hogy az ajándékok elfogadását megengedő ezen szakasznak a pragmatikába való felvétele nem a dolgozó kisrangu vasutasoknak esetleg juttatott kis összegű vagy természetbeni ajándékokra való tekintettel történt, mely esetleges ajándékot azok, végzett tulmunkával bizonyára keservesen megszolgálták, hanem az kizárólag a szolgálati főnökök és általában a hivatalnokok érdekében vétetett fel, kik a felektől kapott rendszerint nagy összegű vagy értékű ajándékokra nem saját munkaságukkal szolgálnak rá, hanem ezek kiérdeklése céljából az alájuk rendelt altiszti, szolgál- és munkás-személyzetet, hivatalos hatalmukkal visszaélve, az egyes felek érdekében és nem ritkán az intézet érdekeinek rovására, szinte embertelen módon terhelik tul munkával.

A pragmatikának keresztülröszakolását azzal indokolták, hogy arra a vasutasok között uralkodó forradalmi hangulat elnyomására sürgős szükség van. A valóságban pedig a pragmatikát sürgető uraknak sokkal nagyobb szükségük volt a baksist törvényesítő szakaszra, mint a megtorló intézkedésekre.

Ha illetékes helyen ezen rendszernek pusztító hatásáról meggyőződést akarnak szerezni, úgy nem szükséges, hogy a kényelembe szokott urak ez okból fáradságos utazásoknak tegyék ki magukat, elegendő volna, ha a budapesti pályaudvarokon uralkodó szomorú viszonyokat tennék tanulmány tárgyává — kutatva azok igazi okait.

Színházaink direktorai bizonyára irigy szemmel néznék, hogy ujév idején mily rendkívül erős látogatottságnak örvendenek egyes raktárfőnökök és hivatalnokok irodái. A gratulálók egész serege siet, nem annyira szívből, mint inkább zsebből jövő üdvözlét átadni, a főnöknek természetesen zárt ajtók mögött, az ellenőröknek pedig, kik külön irodahelyiséggel nem rendelkeznek, csak válogatott tizenhárompróbas „Gutgesinnt“ egyének jelenlétében.

Ezen urak ugylátszik a „kis haszon, nagy forgalom“ elvét vallják.

Minő felemelő látvány! És mily erkölcsi hatással lehet az alárendelt személyzetre annak látása, hogy az ellenőr ur hogy fogadja el pirulás nélkül az ajándékokat, hogy alázatoskodik az azokat hozó felek előtt ugyanaz az ellenőr ur, ki önmagát félistennek tartva, egész éven át alárendeltjeit rettegésben tartja.

Igaz, hogy alárendeltjei nem annyira rettentetes hatalmától, mint inkább alattomos természetétől félnek, mivel az ellenőr ur, míg egyrészt főnökének — természetesen csak titokban — minél több kellemetlenséget iparkodik okozni, sőt erre még alárendeltjeit is, habár csak burkolt formában buzdítja, számítva arra, ha aknamunkájával sikerülne főnökét állásából kiturni, úgy feltétlenül ő foglalhatná el ezen nagy mellékjövdelemmel járó állást — addig másrészt, hogy ebbeli törekvését minél jobban leplezhesse, alárendeltjeit, sőt gyakran még kollégáit is — főnöke előtt denuncálja.

Az altisztek, kik hivatva volnának saját munkakörük keretében mindenkor csak az intézet érdekében és saját felelősségük tudatában — önállóan — intézkedni, ebben fellebbvalóik által megakadályoztatnak, kik még a legjelentéktelenebb dolgokban is az intézkedés jogát maguknak tartván fenn ezzel a feleket mintegy arra kényszerítve, hogy minden óhajukkal, legyen az bárminő jelentéktelen dolog, feltétlenül hozzájuk kelljen fordulniok, hogy így a feleknek nap-nap után szívevényeket téve — ujévkor a kiérdemelt jutalomban annál biztosabban részesíttessenek.

Ez természetesen mind csak a kezelés gyorsítása és egyszerűsítése érdekében történik.

Most közvetlen az ujév küszöbén felhívjuk az illetékes körök figyelmét ezen visszaélésekre, melyeknek minden kommentár nélküli száraz felsorolása is eléggé igazolja, hogy a kétségtelenül fennálló kezelési nehézségeket nem a kisrangu raktáriszemélyzet indolenciája okozza, hanem azok oka kizárólag a nagyon is elterjedt baksisrendszerben rejlik.

SZÖVETSÉGI ÜGYEK.

A Vasuti Munkások Országos Szövetségének hivatalos közleményel.

Központi iroda: VII., Garay-utca 16, I. em. 6. ajtó.

A szövetség központjának telefonszáma 76-01.

A szövetség összes tagjaihoz!

Tagtársainkat felhívjuk, hogy az eddig esedékessé vált tagsági díjakat saját érdekükben egyenlítsék ki, annál is inkább, mert még e hónapban a jogosulatlan tagokat töröljük. A törölt tagok összes szerzett jogait — köztük bármilyen segélyre való jogosultságukat is — elvesztik és csak új tagokul vétethetik fel ismét magukat. A központi vezetőség.

Munkások!

Kérjétek és szorgalmazzatok mindenhol a kilencórai munkaidőt, az automatikus béremelést!

Felhívás!

A Vasuti Munkások Országos Szövetsége minden kedden este 7 órakor a VI., Lehel-utca 21/b. szám alatti vendéglő külön helyiségében, minden pénteken este 6 órakor pedig a VII., Thököly-ut 30. szám alatti vendéglő helyiségében

sorozatos előadásokat

rendez. Az előadások célja, a vasuti munkássággal megismertetni mindazt, ami az általános műveltséghez okvetlen szükséges. Megjegyzendő azonban, hogy az előadások nem csupán az előadók felolvasására terjednek ki, hanem oda céloznak, hogy az előadott anyagot ki-ki meg is tanulja, úgy hogy ebből mintegy vizsgáznai is tudjon. Az előadások anyaga a következő:

I. A föld. 1. Keletkezése. 2. Földrajz. 3. Allati és növényi élet.

II. Az ember. 1. Származása. 2. Fejlődése. 3. Történelem.

Az előadások hallgatása ingyenes.

Felhívás az összes helyicsoporthoz! Tekintettel a szövetség évi mérlegére, arra kérjük a csoportok vezetőségeit, hogy a november havi elszámolást legkésőbb december 15-ig küldjék be. Egyben ez uton szólítjuk fel a csoportokat, hogy évi rendes közgyűlésüket 1908 január havában tartsák meg. A közgyűlés napja a szövetség központi irodájában 2—3 héttel megelőzőleg bejelentendő.

A központi vezetőség az év folyamán a következő helyicsoporthoz taggyűlésein képviselteti magát:

December 12, csütörtök este 6, Zólyom.
 „ 14, szombat este 8, Érsekujvár.
 „ 15, vasárnap „ 6, Dombóvár.
 „ 22, „ „ 6, Kecskemét.
 „ 29, „ d. u. 3, Pozsony.

A taggyűlésen mindenki ott legyen.

Értesítés. A központi vezetőség 1907. évi november hó 29-én megtartott vezetőségi ülésének határozata értelmében a közgyűlési küldötték költségeit az illető helyicsoporthoz a 20%-ból tartozik fedezni.

A helyicsoporthoz közleményel.

A debreceni helyicsoporthoz helyiségében minden kedden János ev. ref. lelkesz a szocializmusról, minden szombaton este pedig Faber párttitkár a keresztény-szocializmusról tart előadást.

A kaposvári helyicsoporthoz január hó 5-én, vasárnap délután 2 órakor, a Sántha-féle vendéglőben közgyűlést tart.

A dombóvári helyicsoporthoz e hó 15-én taggyűlést tart, amelyet felolvasás követ. Vendégeket szívesen lát a helyicsoporthoz vezetősége. Kíváncsok, hogy a taggyűlésen, amelyen különben a központ is képviselve lesz, az összes kategóriák részt vegyenek.

Az Északi főműhelyi helyicsoporthoz helyiségét a Hungária-körut 286. sz. alól a X. ker., Kőbányai-uton levő Müller-féle „Jószívűhöz“ címzett vendéglő külön helyiségébe helyezte át.

A sziszeki helyicsoporthoz értesíti tagjait, hogy a könyvtár és olvasóköri mindennap rendelkezésükre áll.

A rákoskereszturi helyicsoporthoz december hó 15-én, d. u. 3 órakor, Pesti-ut 2. sz. alatt taggyűlést tart, amely után egy takarékszövetkezet megalakítása is szóba kerül.

A szabadkai helyicsoporthoz 1908 január 6-án esti 7 óvakor évi rendes közgyűlést tart.

Felhívjuk a vezetőségeket és a bizalmiférfákat, hogy azonnal jelentésként be, hogy a küldött naptárakból van-e felesleges zsebnaptár birtokukban, miután a kiadóhivatalban teljesen elfogyott és a beérkezett rendeléseket a kint levő feleslegből kell elintéznünk.

Figyelmeztetjük a vezetőségeket, hogy ha nem jelentik be a kiadóhivatalnak azon körülményt, hogy felesleges naptárral rendelkeznek, **ebben az esetben a naptárak eladottaknak tekintetnek és vissza nem vétetnek.**

Kérjük az eladott naptárak árával haldéktalanul leszámolni.

Minden küldemény, amely a „Magyar Vasutas“ zsebnaptárt érinti, a következőleg címezendő: „Magyar Vasutas“ zsebnaptár kiadóhivatala, Budapest, VII., Garay-utca 16, II. em. 9.

Az üvegtetejű csarnok alól.**— A kocsisztítók. —**

De sok ember örül a közelgő karácsonyi ünnepeknek, amikor fáradt tagjait majd kipihentetheti. Csakhogy kevés vasutasnak lesz ebben része. A karácsonyi különvonatok fokozottabb mértékben veszik igénybe a vasutasok szolgálatkészségét, köztük a kocsisztítókat. A kocsisztítók is azok közé tartoznak, akik csak hírből ismerik a vasárnapi munkaszünetet, de nem tapasztalatból, s ha hétköznapi munkaidejük szabályozva van is, de munkabérük oly silány, hogy érthető, miként folytonosan tanácskoznak helyzetük javítása érdekében. Csak a múlt héten járt ismét egy küldöttségük Szterényi József államtitkár urnál, aki megígérte, hogy kérésüket jóakarattal pártolni fogja.

Nincs okunk az államtitkár ily irányú ígéretében kételkedni, már csak azért sem, mert bizony a kocsisztítók helyzete minden irányban elviselhetetlen. Így például nagyon megviseli őket a waggonhiány.

A befutó garnitúrákat egy-két perc alatt kell rendbe hozniok, hogy ezek tovább roboghassanak. Képzeltető, mennyire fáradtságos munka ez, ha tekintetbe vesszük, hogy a személyforgalom évi 10 százalék emelkedést tüntet fel, s ezzel szemben a személykocsikat ez évben mindössze csupán 45 darab III. osztályú személykocsival szaporították. Ez az örült hajsza idézi elő azt a sok emberáldozatot, amely az utóbbi napokban javarészt a kocsisztítók közül került ki.

Nagyban megnehezíti munkájukat az is, hogy az előírt létszám is csak papirosra van meg. Egy-egy csoportvezetőnek 45 munkása volna, ha — volna. A valójában azonban mindössze 15—20 emberrel dolgozik.

S ha ezeknek olykor-olykor nyílnék is alkalmuk arra, hogy egy pár percre megpihenhessenek, akkor meg fedél alá sem húzódnának. Volna ugyan egy erre szánt helyiségük, ez azonban úgy tele van számszámokkal, ládakkal és kocikkal, hogy ők maguk teljesen kiszorulnak. És tanácsosabb is ebbe a helyiségbe, amelyben átitzott és az esőtől átázott ruhadarabok szárittatnak, be sem húzódnak.

De mindez még hagyján volna, hanem a napibér, a napibér. Ez már kívánni valót hagy hátra! A keleti műszak ismeretes arról, hogy mily silányan fizet. Így például a 24 órai szolgálatot teljesítő akkumulátor- és lámpakezelőknek egy ideig kifizették a teljes 24 órát. Legutóbb azonban ismét csak 20 órát díjaznak. És mindezt szótlan kell túrniok, a „fegyelem“ szent nevében.

A kocsisztítók napibére is oly alacsony, hogy az istenek tudják, miként bírnak ebből eléldégléni. Márciusban, amikor az egyes kategóriák napibérét 20—40 fillérrel emelték, a kocsisztítók is reménykedtek, hogy az ő részükre is csurran-csöppen egy-két garas. Bezzeg hui remények voltak ezek. A 250 kocsisztítónak egy petákkal sem emelték a napibérét.

A jobbpárti üzletvezetőség még ez évi március hó 19-én 10927. sz. alatt kiadott egy rendeletet, amelyben kifejti, hogy a béremelések kifejezetten csupán az állomási és árumozdítási munkásokra vonatkozik, akikhez hozzá számítandók az állomások által elszámolt kocsisztítók is. Miután azonban a budapesti kocsisztítókat nem az állomás, hanem a műszaki hivatal számolja el, hát

ezeknek nem adtak béremelést. Ilyképpen megesett, hogy amíg egyes kisebb vidéki állomások kocsisztítói béremelésben részesültek, addig a méregdrága fővárosban élő kocsisztítók üres kézzel távozhattak. A rendeletnek ezt a csalafintaságát már egyes vidéki főnökségek is utánozzák. A kocsisztítókat egyszerűen a fűtőházakhoz osztják be. Miután az idézett rendelet azonban világosan kifejti, hogy csakis az állomások által elszámolt kocsisztítóknak jár a béremelés és a túlórák díjazása, világos tehát, hogy a fűtőházak által elszámolt kocsisztítóknak mindez nem vonatkozhatik. A kocsisztítók érdeklődéssel várják az államtitkár intézkedéseit.

A Máv. munkáspolitikája.

Hihetetlennek tűnik fel a laikus közönség előtt, amidőn azt állítjuk, hogy a Máv. munkáspolitikája a legszerencsétlenebb tán az egész világon.

A tudatlanság és lelkiismeretlen könnyelműség tán sehol sem nyilvánul meg oly mérvben, mint a Máv. foganatba vett minden intézkedésében.

Tán vakmerőnek tűnik fel, de való igaz azon állításunk, hogy a Máv. munkások között észlelhető elégedetlenség szűlte izgalom oka nem az „izgatókban“, hanem az üzletvezetőségek és egyéb felsőbbbségek oktalan eljárásában keresendő.

Egész halmaza a papirosrendeleteknek intézkedik arról, hogy a főnök „atyailag“ érintkezzen az alárendeltjeivel, s az eredmény: a hozzánk beérkező panaszok tömekege, amelyek ugyancsak szép világításban tüntetik fel egyes főnök urak „atyai“ viselkedését.

Külön rendeletek adtak ki, amelyek egyenesen megtiltják az alkalmazottaknak, hogy az őket ért anyagi vagy erkölcsi sérelmeikkel a vasut keretein kívül állókhoz forduljanak.

A munkások néhol megkisérelték — a mi utasításunkra — hogy a közvetlen főnökük elé járultak panaszukkal s az eredmény majd mindenütt a következő válaszok voltak: „Takarodjanak ki“. „Ha nem tetszik, nézzenek másutt munkát“ stb. stb.

Kiegészíti mindezt azután az üzletvezetőségek szinte sablonszerű egyformasággal adott feleletei a munkások kéréseire: „A munkások kéréseit nem találtam teljesíthetőnek“.

Indokolni az elutasítást, vagy reményt nyújtani a munkásoknak, hogy kérésük bizonyos akadályok elhárítása után teljesítve lesz, oh, ezt már méltóságukon alulnak tartják valakik.

Hogy ezek az itt felsoroltak nem a fantázia szüleménye, hanem napról-napra előforduló események történetének az alapján egy fennálló rendszert aposztrofálnak, annak bizonyítéka a múlt napokban megtörtént sok igazságtalanság, amelyből egyet-kettőt leközlünk:

Zomborban a kocsisztítóknak, hónapok előtt kiadott rendelet alapján, a tulidót megfizették.

Az üzletvezetőség azonban érthetetlen okból beszüntette a tulidó díjazását és a már kiutalt valamint a szegény családok emberek által felhasznált tulidókereset visszatérítését elrendelte.

A munkásoktól le is vontak egyéneknél **30—40 koronát**, azóta azonban ismét elrendelték a tulidó díjazását, de a visszamenőleg levont összeget nem térítik meg a munkásoknak.

A Máv.-tól jogtalanul levont összeget visszakapni nehezebben lehet, mint a bányai betyároktól, mert azok számtalan esetben visszaadták az elrabolt összeget, ha a tulajdonos maga is nyomorgó proletár volt, sőt néha még meg is duplázták.

A zsványbecsület és könyörült ott, ahol a nyomor ütött tanyát; de a Máv. becsület — az nem ismer könyörületességet.

A józsefvárosi pályamunkások kérvényt adtak be az igazgatósághoz, hogy a tél folyamán is kapják meg a nyári napszámot,

annál is inkább, mert a nyugbérpénztári járulékot is ennek alapján vonják le tőlük; nó, meg talán megérdemlik azt akkor, amidőn kétszeres szvenvédeknek vannak kitéve a zord időjárás miatt.

A szerény kérelemre megjött már a rideg válasz:

„A pályamunkások semminemű kívánságait nem teljesíthetjük.”

Vannak ezek között a pályamunkások közt 25–30 év óta dolgozó munkások. Ezeknek is levontak a napibérükből napi 20 fillért éppugy, mint azoknak, akik ma jöttek a vasuthoz és akik tudják, hogy a vasut keretein kívül 3 koronaért sem kapnak munkást.

Mit gondolnak a t. felsőbbbségek?

Azt hiszik, hogy ilyen krajcároskodó politikával letudják majd bonyolítani a százmilliósi beruházás alapján szükséges munkálatokat? Vagy tán a visszavándoroltakban biznak? Nem merítették elég tanulságot a kormányakciónak sikertelenségében?

Józanabb munkáspolitikát kérünk, mert ilyen vaskalapossággal odajutnak, hogy teljesen elriasztják a munkásokat a legelső munkaadótól; azután ne jöjjenek ismét elő az „izgatókkal”, mert a kutya sem fogja ezt önöknek elhinni.

LEVELEZÉS.

Kaposvár. (A számvivő ur denunciója.)

Albrecht ur, a kaposvári műhely számosztály vezetője, ugylátszik, abba a téves felfogásba esett, hogy nékie a denunciólásban is vezetni kell. Erre vall legalább azon ténykedése, hogy a szervezett munkások ellen folyton áskálódik és bizony még a kenyerétől is megfosztja némelyiket, amikor módjában áll.

Igy tett legutóbb Kovács munkástársunkkal is, akit közönséges korcsmai beszélgetés alapján, amely az irodaszolga és egy rendőr között folyt le, Kovács munkástársunkat a szolgálatból elbocsátatta a műhelyfőnökkel.

Valóban rózsás állapotok uralkodhatnak abban a műhelyben, ahol minden vizsgálat mellőzésevel, közönséges denunciólás alapján megfosztanak munkásokat a kenyerüktől és hozzá olyan cselekedet miatt, amely nem is tartozik a műhelyfőnökség elbírálása alá. Vagy tán már a rendőrbíráskodást is a műhelyfőnökök hatáskörébe utalták? Sajnáljuk, hogy ilyen eset előfordulhat a kaposvári műhelyben, ahonnan eddig még kevés panasz jött hozzánk a bánásmódot illetőleg. Igaz ugyan, hogy ez lehet a meglegedettségnek, de lehet az elnyomatásnak is a jele.

Szombathely. (A raktári személynét.)

A szombathelyi déli vasut állomáson a podgyász- és gyorsárut két kinevezett raktárnok kezeli. Szolgálatuk egyfolytában 24 óra. Ezen idő alatt 68 vonatot kezelnek.

Hogy ez milyen emberfeletti munkát jelent, azzal csak az lehet tisztában, aki az árukezelés nehéz és felelősségteljes szolgálatát ismeri. Ha egy kis belátás lenne a felsőbbbségben, akkor az idejét mult és már mindenütt kiküszöbölt 24 órai szolgálat helyett a 12 órai szolgálatot vezetné be. Ez pedig kevés jóakarattal és áldozatkész-séggel könnyen megvalósítható lenne.

A raktármunkások helyzete hasonlóképp sok panaszra ad okot. Náluk, már eltekintve a nehéz munkától, még a keresetükben is megrövidítik őket. Ugyanis az esteli tulidőt, bármeddig is tartson az, sohasem díjazták 25 százalékkal, hanem csak 10 százalékot kapnak a tulidőért. A munkások joggal elvárhatják azt, hogy a felsőbbbség intézkedjék aziránt, hogy keresetükben a jövőben meg ne károsíttassanak.

A farizeusok.

A kétszínűsködés, a képmutatás solia, semmiféle világrendben sem tartozott az ember, mint kulturlény, erényei közé.

Tudjuk azt az ó- és újabbkori törtétiákból, hogy az emberiség becsületes része

mindenkor harcolt a képmutatók, a farizeusok ellen, akik mindig többet ártottak az emberiség ügyének, mint azok, akik nyílt sisakkal, felemelt fővel állottak ki a küzdő-térre, hogy ott győznek vagy elbuknak.

Nem vádolhat minket senki sem azzal, hogy mozgalmunk történetében bármikor is letértünk volna az egyenes útról, hogy bennünket bármikor önzés vagy képmutató farizeuskodás vezetett volna cselekedeteinkben.

Harcoltunk mindenkor, mindenkivel szemben, igazságunk tudatában, felemelt arc-cal, nyílt sisakkal, a vasutasok érdekében.

Ha nem is teljesedtek mindazok a kívánságok, amelyek a vasutasok lelkéből fakadtak, ez nem annak a következménye, mintha mi nem teljesítettük volna kötelességünket becsületesen, hanem inkább annak tudható be, hogy a szentkoronás szövetség fizetett ügynökei, támogatva a velük szimpatizáló szolgálati főnökök által, a leggyalázatosabb eszközöket vették igénybe, hogy a vasuti munkások sorait megbontsák, közöttük visszavonást szítsanak.

Tagadhatatlan az a tény, hogy a vasuti munkásság mozgalma rövid pár év alatt oly eredményeket tud felmutatni a kereseti viszonyok javulása, a munkaidő rendezése, a jogviszony szabályozása és egyéb kivívott kedvezmények terén, amilyent az évtizedes multtal bíró külső szervezetek sem tudnak felmutatni.

Tagadhatatlan az is, hogy mindezek a küzdött vívmányok a vasuti munkások osztály-tudatos mozgalmához fűződnek.

Volt idő, amidőn ezt a szentkoronások maguk sem tagadták.

Volt idő, nem is olyan régen, amidőn lapjuk a szövetségek egyesülésének szükségességéről és a „testvér“-harc káros hatásáról regélt a sorok között. Mi tudatában voltunk már akkor is, hogy ez nem egyéb képmutató farizeuskodásnál, amelynek megvan a maga kis és nagy céljai.

A következmények be is igazolták sejtelmünket.

Amig ugyanis lapjukban a „testvérharc“ káros voltát fejtegették, hogy ezzel mintegy erkölcsi kényszer elé állítsanak bennünket, hogy a felvetett idélen eszmét magunkévá téve, a vasutasokat kiszolgáltassuk a „testnérszövetség“ prédájának és önző vágyainak; addig gyűléseiken minden alkalmat felhasználtak arra, nagyszakállu elnökükkel együtt, hogy vakmerő kirohanásokat intézenek szövetségünk és annak vezetősége ellen.

Gondoskodtak arról is, hogy a pauszálás sajtó útján alattomos vádjaik nyilvánosságra jöjjenek.

Ilyen alattomos módon akartak minket lefegyverezni, hogy önző céljait megvalósíthassák.

Mi azonban felismertük a báránybőrbe bujt farkast idejekorán és így nem sikerült a vasutasok közé belopózni, hogy ott éhes ordas módjára garázdálkodhasson.

Lerántottuk a farizeus képet róluk, hogy a maguk arcátlanágában álljanak a vasutasok előtt.

Ez fáj nagyon a szenteknek. Ezért szórják most ellenünk a hazugabbnál hazugabb rágalmakat.

Itt közlünk ismét a december 8-án megjelent lapjukból egy kis szemelvényt és a becsületes vasutasok ítéletére bizzuk azt, hogy lehet-e ezután komolyan foglalkozni még csak gondolatban is a „testvér“-szövetséggel való egyesüléssel.

Székesfehérvári kerület gyűlése. A „Vasuti munkások országos szövetségének“ oktan szervező politikája már Székesfehérvárról is csöddöt mondott. Annak idején, mint mindenütt, úgy ott is a leghallatlanabb erőszakkal kényszerítették a munkásokat a szövetségükbe való belépésre. A műhelyi munkások nagy többsége csak azért lépett be, hogy megvédje magát az öntudatosak durvaságától.

Ilyen szemenszedett hazugsággal szeretnének ők balekokat fogni.

Okatlan szervező politikánk esődjét jelenti már Székesfehérvárról is a szentkoronás közlöny

– Nos, mi pedig azt feleljük erre a hazugságra, hogy Székesfehérvár egyike volt és lesz is a legpéldásabb és a legtöbb taglét-számmal rendelkező csoportjainknak és a szentek minden agyarkodása sem lesz képes egyebet, mint a munkásság egynéhány selejtes tagját megnyerni ott. Olyanokat tehát, akiket a mi tagjaink nem tűrnek maguk között, mert farizeusok, képmutatók és denunciónsok, épp úgy, mint azok, akik őket keblükre fogják ölelni.

Mi a magunk részéről csak azt kívánjuk, hogy találják fel egymást és teljenek el egymás gyönyörűségében.

Pót-memorandum.

Öt hónappal a fizetésrendezés után megjelent a szentkoronások új memoranduma. A szolgálai nyelvnek legékezetesebben, a lakáji kifejezések szóáradatának özönével megírva, talán már a kegyelmes ur asztalán is fekszik.

Amit mi hirdettünk és ezen a helyen számtalanszor megírtunk, azt a szentkoronás szövetség most hivatalosan is elismeri s ez az, hogy a fizetésrendezés csak szemfényvesztés volt, hogy az a nagy öröm csak pillanatnyi volt, hogy katzenjammer után a kijózanodásnak kellett következnie, mindaz immár ténynyé vált.

Hideg közönnnyel néztük a nagy diadal-mámort, amelyet a szentkoronások „rendeztek”, de éreztük és tudtuk, hogy a mi komoly feladataink csak most kezdődnek.

De vessünk egy pillantást a szentkoronások memorandumára. A „Vasutas Szövetség” 25 hasábon tárja fel azokat a sérelmeket, amelyekben a vasutasokat a nagyszabású fizetésrendezés óta részesítették.

Ha jól visszaemlékezünk, a szentkoronás szövetség fizetésrendezés előtti memoranduma se tett ki 25 hasábot. Hát akkor miért lóbálta a szakállát és miért verte a mellét a gróf ur? Ha 25 hasábon kell öt hónap múlva foglalkozniok a vasutasok sérelmeivel, hát mit vívott ki a szentkoronás szövetség? Feleljünk rá egy szóval: semmit. A mai gazdasági viszonyok mellett a végrehajtott fizetésrendezés csak morzsa volt a vasutasok számottevő tömegének. Nincs a B) táblázatban besorozott vasutasok között egy se, akinek gazdasági helyzete jobb volna az előbbinél, sőt a fokozatos drágaság mellett még rosszabb.

Azonban van ezen memorandumnak más oldala is. A legjobb hangulatu vasutasnak sincs ma már kedve egyletesdit játszani. Jótékonytárgyat ha akar gyakorolni a vasutas, elsősorban önön magán gyakorolhat. Hát mit csináljon a szentkoronás szövetség? Nem mást és nem egyebet, mint kezdi elülről, csinál tehát memorandumot. Ezzel a jelszóval lehet még bentartani tagokat. A memorandumhoz kötött remény táplálja a vasutasokat. Vannak még naiv lelkek, kik hisznek a Messiásban, ha az mindjárt Batthyány képében is jön el.

De nem szabad elmulasztanunk reámutatni, hogy ezen 25 hasáb mennyit szentel a vasutas munkásoknak. Keressük és kutatjuk, hogy a munkásokról megemlékezik-e? Keressük és kutatjuk ezeket, de hiába keressük, ami nincs benne, azt nem is találhatjuk. Önkéntlenül kérdjük: Szentkoronás szövetség munkás szak-, fő- és albizottsága alszol? Mit csináltak, ha nem alusztok? Vagy talán nem sikerült a grófi patronusság alatt a munkásbolondítás?

Hiába minden erőlködéstek, hiába a grófi kegy, hiába a minden oldalról jövő támogatás! Szervezett vasutasok, legyetek résen! A szentkoronás szövetség mindenütt munkás szakkbizottságokat akar alakítani. E bizottságok alakítására a legfelsőbb protekciót akarja igénybe venni, ami gyenge nyelven hivatalos támogatást jelent. A szentkoronás szövetség oszlopai, a mintafőnökök fognak majd titeket hajtani, presszionálni ezen bizottságok létrehozásában, ennek működésében való részvételre.

Szervezett vasutasok! Ha valahol erre felhívunk benneteket, adjátok meg a méltó választ. Ti ismeritek a farizeus képmutatókat, ti tudjátok, mit jelent nagy urakkal egy tálból cseresznyét enni.

Nem azért írjuk ezt, mintha félnénk tőlük, hanem azért, hogy álarc mögé bujt elleneink tudják meg, hogy résen vagyunk.

És akkor a szentek megsüthetik a munkás szakbizottságukat.

Jársadalomtudomány.

Hazafiság és szocializmus.

(Kautsky után németből.)

A szocializmus ellenségeinek minduntalan nyílik alkalom arra, hogy párhuzamot vonjanak a szocializmus és hazafiság között.

„Hazátlan bitangoknak“ neveznek bennünket, mert a mi hazafiságunk annyira elűt az övéktől, mint tűz és víz.

A proletár hazafisága nem ismer gyűlöletet más nemzetek iránt. A proletariátus, mint a nép legalsóbb osztálya, csak akkor juthat jóléthez, csak akkor részesedhetik a modern kultúra javaiból, ha az egész nép részesedik ebből a jólétből. Ide azonban a nép csak akkor emelkedhetik fel, ha a kizsákmányolás megszűnik olyképpen, hogy a néptömegek saját maguk rendelkeznek mindama termékek felett, amelyet munkájokkal alkottak, azzal a munkával, amelynek a legkiseb erő és anyag, valamint az adott technikai viszonyok felhasználása mellett a termelés lehető legnagyobb számú termékek előállítását érheti el.

Ez a törekvés eleve kizár minden hódító politikát s magába foglalja a legnagyobb békeszeretetet.

Ebben ezek a demokrata osztályok egyetértenek.

De a proletariátus ama törekvésében, hogy a munka legnagyobb termelőképességét elérje, hogy ezáltal a néptömegek a rájuk nehezedő munkatehertől megszabaduljanak, hogy idejük legyen kulturával, tudománnyal, művészettel foglalkozniok, túlhaladja az iparosok és földmivelők tömegét.

A munka legnagyobb termelőképessége utáni törekvés a nagyüzem utáni törekvést jelenti, amely viszont a kézműszerű és paraszti üzemformák leküzdését jelenti. Ez úgy a kisiparosokra, valamint a parasztságra nézve is áldásos volna, ha szocialisztikus regime alatt menne végbe, amennyiben ezek az osztályok másképpen nem is szabadulhatnak ama túlmunka alól, amely alatt ma még szenvednek. De amíg a kapitalizmus uralkodik, a felemelkedés a magasabb üzemformákhoz csak a legborzasztóbb munkásáldozatok, valamint az elmaradt üzemek tulajdonosainak árán történhetik meg. Emiatt viselkedik a kispolgárság és a paraszti tömeg a munka magasabb termelőképességét illetően olyan ellenszenvvel. Épp ilyen ellenszenvvel viselkedik a szocializmus és ennek hazafisága iránt is, bárha a békére irányuló hajlamok teljesen egyformák is.

A proletariátus hazafisága azonban nemcsak a békére való hajlandóságra szorítkozik. Ennél sokkal tovább megy. A munka legnagyobb termelőképessége, amely előfeltételét képezi felszabadulásának, nem érhető el a gazdálkodásnak a nemzeti államra való szorításával, hanem a technikai világ-gazdálkodás mai állása mellett megköveteli a világ összes népeinek együttes működését.

Ilyképpen foglalja magában a proletariátus hazafisága a nemzetköziség eszméjét, ama eszmét, hogy saját nemzetének jóléte és kulturája csak akkor fejlődhetik, ha kezdet fogva haladnak a többi nemzetek jólétével és kulturájával.

Ez az eszme megfelel a proletariátus osztályharc vélcéljának s gyakorlati erőt már a mai osztályharc közben nyer, amennyiben minden nemzet proletariátusának felemelkedése és megerősödése a legszorosabban összefügg a többi nemzetek proletariátusának felemelkedésével. Az összes nemzetek proletariátusainak szolidaritása gyakorlati szükségessége a proletárság mai osztályharcának és a proletariátus egyengeti az utat a szocialista társadalom összes nemzeteinek szolidaritása felé.

A proletariátus hazafiságának legjelentősebb jele, amelyvel minden más osztály hazafiságától megkülönböztethető: a nemzetközi szolidaritás.

Bárha a kispolgárság demokratizmusa is hajlandó az általános békességre, azonban

csupán a proletariátus érzi szükségét a szoros együttműködésnek a közös jólét, a közös kultúra érdekében. És csupán a proletariátus érzi az ebből származó kötelességet: minden nemzet elnyomottainak és kizsákmányolás elleni harcában segítő kezét nyújtani.

Ezt a kötelességet akkor is érzi, amikor az elnyomók és kizsákmányolók a saját nemzetéhez és az áldozatok egy más nemzetéhez tartoznak. Ez utóbbiakkal összeforrva érzi magát, az előbbiekkal szemben pedig ellenségesen viselkedik. Ebben különbözik a proletariátus a kispolgárságtól, amely a külfölddel szemben ennek kizsákmányolói-val, ha ezek a saját nemzetéhez tartoznak, bizonyos szolidaritást érez, amennyiben a termelési eszközök tulajdona által ezekkel rokoni viszonyban áll.

(Folyt. köv.)

IRODALOM.

Egészség-Naptár. Hatodik évfolyam jelent meg dr. Marton Sándor szerkesztésében az 1908-iki „Egészség-Naptár“. Változatosan gazdag, mindenekfelett hasznos tartalmával méltó folytatása elődeinek. Bámulatos e könyv sokoldalúsága, melylyel az olvasót elhalmozza. Előszóval foglalkozik a gyermekórással, a gyermekvédelemmel a bölcsőtől az iskoláig. Sok és okos tanácsot ad a serdülő ifjúságnak, a tanulóknak és tanáraiknak, az anyáknak, az iparos- és mezőgazdasági munkásosztálynak egyaránt.

A szövegrészt Korányi Frigyes egyetemi tanár „A betegápolásról“ irt kiváló és tanulságos cikkel nyitja meg, melyben a betegápolás történeti fejlődése után a hazai betegápolási viszonyok vannak rendkívül érdekesen, a nagynevű írójához méltó szakértelemmel tárgyalva. Igen tanulságos és aktuális dr. Weinberger Miksa cikke a meghűlésről, valamint dr. Lenkei Dani fürdőorvos dolgozata a lég- és napfürdők hatásáról az egészségre. A gyermekek egészségtanát kiváló szakértelemmel és megszívlelésre méltó módon tárgyalják dr. Torday Ferenc főorvos „Hogyan tápláljuk pólyából kinőtt gyermekeinket?“ címen, dr. Preisich egyetemi magántanár „Gyermekek skrofúlozísáról“, dr. Heim Pál egyetemi magántanár „Az iskolásgyermekek egészségéről“ című cikkeiben.

Ugyancsak a tanuló ifjúság egészségi viszonyairól sok szakértelemmel és élvezetes módon írnak dr. Ranschburg Pál ideg-orvos és dr. Leszner Rudolf veterán író. A tuberkulózisnak örökké aktuális kérdésével kiváló szakértelemmel foglalkoznak dr. Grosz Gyula, kórházi főorvos és dr. Feldmann Bódog, szombathelyi orvos, mely utóbbi dolgozatot a magy. kir. belügyminisztérium pályadíjjal tüntetett ki. Igen szellemes és a hölgyközönséget különösen érdeklő becses munka dr. Győry Ilona nőorvos „A divat egészségtanáról“, nemkülönben dr. Garami Béla „Árcápolásról és szőrtíráról“ irt cikk.

Aktuális és érdekes tárgyú cikksorozatot találunk benne dr. Hasenfeld Arthur egyetemi magántanár tollából „A hústáplálék és húsrágaság“ címen, dr. Sipos Dezső igen érdekesen ír a vakbélgyulladásról, dr. ifj. Elischer Gyula a Röntgen-sugarakról, dr. Hahn Dezső a rákról, dr. Sümegi József érelmeszesedésről. A munkásegészségügy kérdésével jeles szakírók foglalkoznak, mint dr. Pach Henrik, dr. Bród Miksa, Kürschner A. J. Az alkoholizmus ellen Kiss Adolf, a budapesti kerületi pénztár igazgatója és dr. Hollós István főorvos veszik fel a küzdelmet.

Fodor Géza és Halmi Gyula példákkal illusztrálják, hogy hogyan terjed a ragályozás és hogyan hamisítják a legközönségebbi élelmicikkeinket.

Egész sorozata van még a hasznos tudnivalóknak, közhasznú intézményeknek. A könyv ára diszes kötésben 1 korona 20 fill. és kapható Szilágyi Béla főbizománysnál, Károly-körut 26. szám.

Ajánljuk a helyicsoportok vezetőségeinek, hogy a könyvtárak részére szerezzék be ezen művet.

Minden céltudatos vasutasnak kötelessége a Magyar Vasutast terjeszteni.

SZERVEZETI ÜGYEK.

Kimutatás. A rendszabályozott vasutasok segélyezésére 1907. évi december hó 10-ig befolyt önkéntes adakozásokról:

	kor.	kor.
Vasutasoktól --- --- ---		880.72

Külszervezetek:

Asztalosok --- --- ---	300.—	
Acsok I-ső sz. csoport ---	20.—	
Butorcsomagolók --- ---	50.80	
Csepeli tölténygyár --- ---	19.26	
Cipészek --- --- ---	200.—	
Festők --- --- ---	100.—	
Graphikai --- --- ---	50.—	
Kávéfőzők --- --- ---	50.—	
Kőművesek --- --- ---	50.—	
Könyvkötők --- --- ---	300.—	
Nyomdászok --- --- ---	300.—	
Reszelővágók --- --- ---	100.—	
Vas- és fémmunk. --- ---	50.—	
Vas- és fémm., VIII. ker. ---	30.—	
Vas- és ércöntők --- ---	20.—	1640.06
Eltvársnő --- --- ---	14.30	14.30
Összesen --- ---		2535.08

Az élet halottal.* Gömöri Gyula első nagyobb munkája ez és lehet, hogy a „hivatásos” irodalom berkeiben kétkedéssel veszik majd ennek az új iránynak bátor és fiatal harcosát, mi azonban objektivitással mondhatjuk el, hogy a könyv elérte azt a célt, amelyet szerzője kitűzött. A regényen meglátszik, hogy írója szocialista, de meglátszik az is, hogy felülemelkedett az agitációs szövegeken és művészi teremtett. Azt írta, amit látott, anélkül, hogy propagandikus magyarázatokkal kommentálta volna. Könyvében nincsenek a megszokott jó és rossz emberek, hanem emberek vannak leírva, igazi emberek, akik magukban hordozzák mind a két tulajdonságot azért, hogy az adott viszonyok könyörtelenül üzzék velük az élet színjátékát. Ezzel pedig elérte a művészi magaslatot. A könyv mégis szocialista munka, pedig hiányzik belőle a megingathatatlan munkás és a kapzsi gyáros. A regény szereplői mind a felsőbb és középosztályhoz tartoznak. Társadalmi küzdelmekben nem érnek rá részt venni, elfoglalják őket saját dolgaik. A meséje egyszerű: Egy tehetős, gazdag fiatal ember ismeretséget köt egy „jó” nevelésű úri leánnyal, akit megszeret és minden módon magáévá igyekszik tenni. A körülmények segítségével vannak és egy önfeladott pillanatban egymásé lesznek. A leány, miután a kijózanodás észretéritette és érzi bűnének súlyát, kéri csábítóját, hogy tegye törvényes feleségévé. Azonban minden beszéde hasztalan, a férfi hivatkozva átörökölt és romlott vérére, ott hagyja a leányt. És mi szokott történni ilyenkor? A leány elkecsereedik, nem törődik magával, s a megélhetés ösztönétől hajtva, testének árubaocsájtásával keresi kenyerét. Így válik akarata kívül, minden rossz hajlam nélkül a polgári társadalom kivettségévé. A fiatal ember elveszi a leánynak azt a barátnéját, akinek a szülei házában tette szeretőjévé a már elbukottat. Egy napon a férj és feleség találkoznak vele, ez kellemetlen, fejeiket elfordítják, a bukott leány pedig közönnnyel megy tovább, mert keresni kell. Ezek a regény főbb alakjai, nincsenek bennük drámai hajlamok és mégis mennyit mondanak, mennyit tanítanak. De nem szabad elfelednünk a többieket sem.

A két leány szüleit és a környezetüket, kik mind, mind egy típus, amelyek magukban is értékesítik a könyvet. Maga az elbukott leány mondja el levelekben egy keserves élet tapasztalatait egy öt megértő barátnéjának. A nyugodt, finom hang, amelylyel a regény írva van, csak emeli élvezetünket. Gömöri nem írt lehetetlenségeket és nem mond véleményt alakjairól; de ez főleg is, beszélnek azok, s ha nem is mondják ki nyíltan, mi kiérezzük a sorokból a polgári társadalom halálraítélésének tényét.

Ezt az úgy külső, mint belső tartalomra művészi módon szép regényt ajánljuk mindazoknak, akik az új világelfogással megakarnak ismerkedni.

* Megrendelhető a Népszava-könyvkereskedésében Nyár-u. 1.

Intim-Színház. A fővárosi szórakozó helyek között a legnagyobb népszerűsége telt szert a Sándor-téri Intim-Színház.

Az előadások délután 3–7-ig tartanak. Színre kerülnek egyfelvonásos boházatok és magán-számok. Naponta zsúfolt nézőtér előtt folynak az előadások s a színház rövid fennállása óta máris kedvenc szórakozó helye a finom ízlésű közönségnek.

A műsor diszkrét és válogatott, olyannyira, hogy főleg hölgyközönségből kerül ki publikuma. A vasutasoknak melegen ajánljuk a színházat, ha nemes szórakozást akarnak találni.

Vasárnap délután két előadás van: az egyik 3–5-ig, a másik 5–7-ig tart.

VEGYES.

A székesfehérvári helyi csoport 1908. évi január hó 5-én, vasárnap, délelőtt 10 órakor és folytatódatosan délután a csoport helyiségében, József-utca 14. szám alatt

II. évi rendes közgyűlést

tart. Kérjük az összes tagtársainkat, hogy a közgyűlésen minél számosabban és pontosan megjelenni szíveskedjenek.

Nyugtázás. A székesfehérvári D. V. műhely dalegylet a november hó 17-én előadott színelőadás jövedelméből 96 korona 86 fillért adományozott a székesfehérvári helyi csoport könyvtára javára, amiért így a dalegyletnek, mint az összes közreműködőknek ezúton is köszönetet mond

a helyi csoport vezetősége.

Az északi főműhely munkásbizottsági tagjaivá a következők választottak:

- I. Vigh Imre, Spitzer Sámuel.
- II. Hubay István, Spitzer Lázár Lajos.
- III. Schopp Ferenc, Simon József.
- IV. Fáter L., Krechnyák Károly, Lovas János, Stern Fülöp.
- V. Bártfalvy Ferenc, Ujváry Henrik.
- VI. Léway Bálint, Karz Imre.
- VII. Franker Mátyás, Tujner József, Schláger Rezső, Szlovik Pál.
- VIII. Bohus Géza, Pirovszky Lajos, Gruber Sándor, Hertelendy Mihály.
- IX. Rummer István, Pirkhoffer András, Bendl Alajos, Dornsják János.
- X. Máztár János, Kiss István, Kaczur Mátyás, Szathmáry Albert.

A pécsi Máv. műhely munkásbizottságába beválasztottak:

- I. Szeicz Lajos, Irgang Mátyás.
- II. Matievics István, Molnár Gyula.
- III. Rózner Félix, Kocsis István.
- IV. Egri Elek, Veizenburger Ede.
- V. Keceli Lajos, Koller Gáspár.
- VI. Lunyacssek József, Petrovics Gyula.
- VII. Konrad Gyula, Vogt István.
- VIII. Brüstel Lajos, Szünstein Adám.
- IX. Sárosi Mihály, Balogh József.

A piski-i műhely munkásválasztmányába a következők választottak be:

- I. Zsilinky Ferenc, Nagy Domokos.
- II. Vrbka Sándor, Hoffmann Ferenc.
- III. Michel Ede, Kiss Lukács.
- IV. Dvoracssek Agoston, Fischer Samu.
- V. Verbay Kálmán, Pozsgay József.
- VI. Krug Károly, Jungbauer Mihály.
- VII. Matiz József, Gál János.
- VIII. Foy Ferenc, id. Saál József.
- IX. Rosta Sándor, Irinka Salomoa.

A HÉT ESEMÉNYEI.

Vasut és villamos. Pénteken reggel öt órakor, hibás jelzés folytán, a 142-es számú helyi személyvonat nekiment Palota-Ujpesten az állomáson álló szénészállító tehervonatnak. Az ütközés olyan erős volt, hogy a tehervonatnak egyik kocsija összetört. A személyvonatnak utasa nem volt s így csak Pleska József kocsifékező sebesült meg, akit a Károlyi-kórházba szállítottak.

Szombathelyről jelentik: A pinkafői vonalon Steiner Adolf fékező szolgálat közben a fagyos lépcsőn megcsuszott, a kerek közé került és a kerék a lába fejét levágta. Steinert a szombathelyi kórházba szállították. Mivel állapota aggasztóvá lett, amputálás vált szükségessé, mert csak így volt lehetséges életét megmenteni. Steiner családosa és öt gyermek atyja.

Paisley angol város közelében egy személyvonat kisiklott, belefutott egy csoport sinrakó munkásba, akik közül heten meghaltak.

Öngyilkosság a síneken. Pénteken reggel fél kilenc tájban a Szegedről Budapest felé robogó vonat elé vetette magát Szatymaznál Vécsernyés Imre szatymazi napszámosember. A vonat elütötte ugyan, de egyik kezét a kerék mégis levágta. A vonat rövid késsel folytatta útját, a szerencsétlen bevitték a kórházba, ahol megoperálták. Kihallgatásakor azt vallotta, hogy megunta az életét és meg akart halni.

Kirabolt vasuti állomás. Lazicsanszk orosz vasútállomást a minap este rablók támadták meg, akik a telefonvezetékeket elvagták, a hivatalban dolgozó tisztviselőket revolverrel fenyegették meg és a pénzszekekrényt kirabolták. A rablók azon csomagokat, amelyek esetleges mozgósítás esetére szóló utasításokat tartalmaztak, felbontották és szétszorták. Azután sikerült elmenekülniök, kilencet közülük azonban a közelben fekvő Kamysavakha vasútállomáson rövid ellentállás után elfogták.

Felrobbant gőzkazán. Párisból jelentik: St. Quentin jelentések szerint a bertry-i pályaudvaron egy mozdony gőzkazánja felrobbant. A gépész és fűtő életüket veszítették, a vonatvezető megsebesült. A pályaudvar közelében lévő villamstelepet a mozdony szétrepülő vasdarabjai megromolták.

Akik a ti filléreitekből huznak hasznót, azok az üzletemberek kötelesek benneteket támogatni azzal, hogy a Magyar Vasutast előfizetik.

MULATSÁGOK.

A dunaparti helyicsoport e hó 31-én, este 8 órakor, a Soroksári-utca 18. sz. a. vendéglőben tombola, világposta és táncal egybekötött Szilveszter-estélyt rendez. Személyjegy előre váltva 60 fillér, a pénztárnál 80 fillér.

Kiadóhivatali üzenetek.

Stier Antal istvántelki megrendszabályozott elvtársunk hirdetésére felhívjuk olvasóink szíves

„VASUTI ÓRÁT”
Ára 7 korona.

Ezen órát utánvétel mellett, vagy a pénz előzetes beküldése ellen szállítom. — Meg nem felelő óráért a pénzt visszaadom.

Értesitem a t. vasutas elvtársakat, hogy **Budapest, VI., Külső váci-ut 133. szám alatt**

fa- és szénüzletet

nyitottam.

Főtőrekvésem arra irányul, hogy tisztelt rendelőimet minden alkalommal lelkiismeretes kiszolgálással, szolid árak mellett, elsőrendű porosz és angol szén, elsőrendű koks, faszén és tüzfával, pontos suly szigorú betartása mellett, kielégítem.

Tessék próbamegrendelést tenni, hogy meggyőződést szerezhessen a pontos sulyról és jó anyagról.

Becsés pártfogást kér

STIER ANTALNÉ
fa- és szénkereskedő.

Megrendelések nagyban és kicsinyben pontosan házhoz szállítanak.